

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Історичний факультет

Кафедра історії мистецтв

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана з науково-педагогічної
та навчальної роботи

(Ціватий В.Г.)

«___» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна виставкова діяльність: тенденції та форми

для студентів

галузь знань **02 Культура і мистецтво**
спеціалізація **027 Музеєзнавство, пам'яткознавство**
освітній рівень **другий (магістерський)**
освітня програма **Музеєзнавство, пам'яткознавство**
вид дисципліни **вибіркова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2019/2020
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач:

Добріян Дар'я Михайлівна, кандидат історичних наук, асистент кафедри історії мистецтв

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2019

Розробник: Добріян Дар'я Михайлівна, кандидат історичних наук, асистент кафедри історії мистецтв

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри археології та музеєзнавства

_____ Терпиловський Р.В.

Протокол № ____ від «____» _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «____» _____ 20__ року № ____

Голова науково-методичної комісії _____ Купчик О. Р.

ВСТУП

Мета дисципліни – формування у студентів комплексу знань щодо виникнення та розвитку мистецьких явищ на сучасній часовій історичній дистанції, навичок вільного орієнтування в сучасному мистецькому просторі України та розуміння особливостей розвитку українського сучасного мистецтва в єдності його формальних і змістовно-образних ознак.

1. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* основні терміни та поняття з історії розвитку історії мистецтва та культури.
2. *Вміти* визначати характерні риси актуальних українських мистецьких процесів та течій.
3. *Володіти* навичками джерельної критики, історичного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

2. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна «Сучасна виставкова діяльність: тенденції та форми» охоплює коло питань, пов'язаних з історією становлення та перспективами розвитку вітчизняних мистецьких процесів на сучасному етапі та репрезентації сучасного українського мистецтва на світових мистецьких форумах. Під час лекційних занять розглядаються питання, пов'язані з особливостями мистецьких процесів, що мали місце на теренах України протягом ХХ-ХХІ ст. і вплинули на формування сучасного мистецького контенту. Особлива увага приділена явищу авангарду в історичному контексті, мистецько-культурним аспектам еволюції нонконформізму, проблемі зародження нових стильових жанрів під впливом телебачення, реклами, дизайну, новітніх цифрових технологій та візуальному мистецтву в цілому на перетині новітніх мистецьких парадигм.

3. Завдання (навчальні цілі):

Формування у студентів *цілісної системи* знань про витоки та динаміку становлення сучасного українського мистецтва, бачення актуальних для українського мистецтва проблем та формування *уяви* студентів про перспективи подальшого розвитку українського мистецтва у контексті глобальних світових культурних процесів, *вміти* аналізувати роль сучасного мистецтва у суспільстві, диференціювати його засадничі світоглядні орієнтири та оперувати отриманими знаннями в своїй професійній діяльності.

4. Результати навчання за дисципліною:

Підсумкова контрольна робота (залік)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні терміни, поняття, особливості та характерні риси історії виставкової справи.	Лекція	Контрольна робота 1 (тест)	10
1.2	Знати основні терміни, поняття, особливості та характерні риси сучасної виставкової справи.	Лекція	Контрольна робота 2 (тест)	10
2.1	Вміти охарактеризувати (визначити)	Лекція, семінар	Підсумкова	10

Упродовж семестру оцінюється робота студента *під час кожного семінару* (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти від 1 до 5 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 1 бал;
- логіка викладення 1 бал;
- використання основної і додаткової літератури 1 бал;
- використання ілюстративних матеріалів 1 бал
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал.

Індивідуальне завдання студент подає викладачеві на останньому семінарі кожного Змістового модулю, зокрема *Індивідуальне завдання 1* і *Індивідуальне завдання 2*.

Критеріями оцінки *Індивідуального завдання 1* є:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 10 бали;
- тема розкрита неповно 7 бали;
- робота суто компілятивного рівня 5 бали;
- розкритий лише окремий аспект 3 бали.

Критеріями оцінки *Індивідуального завдання 2* є:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 15 балів;
- тема розкрита неповно 10 бали;
- робота суто компілятивного рівня 7 бали;
- розкритий лише окремий аспект 5 бали.

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **контрольні роботи** у формі тестування, зокрема Контрольна робота 1 і Контрольна робота 2. Завдання з тестування містить 11 запитань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал. У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Умовою допуску до підсумкової контрольної роботи (чи/або заліку) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт та виконання індивідуальних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. **Рекомендований мінімум** для допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) – **48 балів**.

При простому розрахунку отримаємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не

передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Студент, який набрав суму балів **не менше** встановленого мінімуму залікових балів (60) має право, за погодженням з викладачем, не виконувати підсумкову контрольну роботу. У випадку, коли студент має бажання збільшити кількість балів (але не більше ніж до 100) він складає залік.

Студенти, які не набрали протягом семестру менше 60 балів обов'язково складають залік.

6.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

7. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ п/п	Назва теми*	Кількість годин		
		лекції	Семінари	Самостійна робота
<i>Розділ 1.</i>				
1.	Вступ. Тема 1. Вступ до дисципліни. Мета, завдання та зміст навчальної дисципліни.	1	-	
3.	Тема 2. Сучасна виставкова діяльність: проблеми термінології.	2	5	
4.	<i>Контрольна робота 1</i>	1	-	
<i>Розділ 2.</i>				
5.	Тема 3. Кураторська практика в сучасному мистецтві. Світовий досвід та український контекст.	1	5	
6.	<i>Контрольна робота 2</i>	1	-	
	ВСЬОГО	6	10	

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 6 год.

Семінари – 10 год.

Самостійна робота – 104 год.

8. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століть / Сидоренко В. Д. ПСМ АМУ. — К.: ВХ[студіо], 2008. — 188 с.
2. Історія українського мистецтва : у 5 т. / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського ; голов. ред. Г. Скрипник ; наук. ред. Т. Кара-Васильєва. – К., 2007. – Т. 5 : Мистецтво ХХ століття. – 1048 с.

3. Криволапов М. О. Про мистецтво та художню критику України ХХ століття: Вибрані статті різних років. Кн. І: Формування та розвиток національної мистецької школи і мистецтвознавчої науки в Україні ХХ століття / ПСМ АМУ. — К.: Видавничий дім А+С, 2006. — 268 с.
4. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ століття / ПСМ АМУ; Ред.-упоряд. О. О. Авраменко; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), О. О. Авраменко, В. Я. Даниленко та ін.: У 2 кн. — К.: Інтертехнологія, 2006. — Кн. 2. — 656 с.
5. Паркомунa. Місце. Спільнота. Явище. — К.: Publish Pro, 2018. — 208 с.
6. Склярєнко Г. Я. Сучасне мистецтво України. Портрети художників. Видання друге, українською мовою. Доповнене. — К.: Huss, 2016. — 376 с.
7. Соловьев А. Point Zero. Новейшая история украинского искусства. Новая волна. Часть 1. 1987–1989 [Електронний ресурс] / А. Соловьев, А. Ложкина // ТОП–10. — 2010. — Режим доступу до ресурсу: <http://top10-kiev.livejournal.com/279840.html>
8. Соловьев А., Ложкина А. История украинского современного искусства: 1990-й – середина 1992 гг. [Електронний ресурс] / А. Соловьев, А. Ложкина // ТОП–10. — 2010. — Режим доступу до ресурсу: <http://be-inart.com/post/view/910>
9. Julieta Aranda, Brian Kuan Wood, Anton Vidokle. What is Contemporary Art? Issue One [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://e-flux.com/journal/view/96>
10. Octavian Esanu. The Transition of the Soros Centers to Contemporary Art: the managed avant-garde. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zombie.tinka.cc/en/node/98>

Додаткова:

1. Баршинова О. Про актуальне українське мистецтво [Електронний ресурс] / О. Баршинова. – Режим доступу: // [http:// www.culturalproject.org/video/53.html](http://www.culturalproject.org/video/53.html).
2. Баршинова О. Українське мистецтво на межі ХХ–ХХІ століть [Електронний ресурс] / О. Баршинова. – Режим доступу: <http://www.culturalproject.org/video/99.html>.
3. Безклубенко Сергій. Мистецтво: терміни та поняття: Енциклопедичне видання у 2 – х т: Т.1 Сергій Безклубенко.- К.: тов. «Казка», 2010. – 240 с.
4. Голуб Олена Свято непокори та будні андеграунду. – Київ, Видавничий дім “Антиквар”, 2017. – 272 с.
5. Искусство украинских шестидесятников / упор. О. Балашова, Л. Герман. – Київ: Основи, 2015. – 384 с.
6. Кауфман В. «Актуальне мистецтво — не забава, а спосіб проаналізувати реальність» / В. Кауфма // [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://zaxid.net/news/showNews.do?aktualne_mistetstvo_ne_zabava_a_sposib_proanalizuvati_realnist&objectId=1320542.
7. Криволап А. Манифест художника. Анатолий Криволап: «Актуальное искусство вырождается». [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://artukraine.com.ua/a/manifest-hudozhnika--anatoliy-krivolap-aktualnoe-iskusstvo-vyrozhdaetsya/#.VYPUlvntmko>.
8. Кузьма М. [Ангели над Україною...] / Марта Кузьма // Angels over Ukraine. Сучасний український живопис. Каталог. 1993.
9. Баршинова О. Три інтерв'ю з відомим куратором, арт-критиком Олександром Соловійовим, одним з ідеологів нового українського мистецтва другої половини 1980

- початку 1990-х років / Українська Нова хвиля. Каталог виставки в Національному художньому музеї України. – Київ, 2009. – С. 33.
10. Олива А. Б. Искусство на сходе второго тысячелетия [Текст] / А. Б. Олива. — М. : Художественный журнал, 2003. — 215 с.
  11. Островська-Люта О. Художник на агорі [Електронний ресурс] / О. Островська-Люта // Критика. – Чис. 1–2, 2011. – Режим доступу: http://krytyka.com/cms/front_content.php?idart=1049.
  12. Петрова О. Мистецтвознавчі рефлексії [Текст] : історія, теорія та критика образотворчого мистецтва 70-х років ХХ століття — початку ХХІ століття : [зб. статей] / О. Петрова — К. : Видавничий дім «КМ Академія», 2004. — 400 с.
  13. Петрова О. Украинский опыт радикального искусства : от бунта к рынку (радикализм и консерватизм в современном художественном процессе) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://culturalnet.ru/main/congress_person/68
  14. Про мистецтво та художню критику України ХХ століття: Вибрані статті різних років. Кн. I: Формування та розвиток національної мистецької школи і мистецтвознавчої науки в Україні ХХ століття / Криволапов М. О. ІПСМ АМУ. — К.: Видавничий дім А+С, 2006. — 268 с.
  15. Склярєнко Г. На берегах [Текст] : нотатки до українського мистецтва ХХ століття : збірник статей / Г. Склярєнко. — К. : Софія, 2007. — 336 с.
  16. Смирна Л. Контемпоральне мистецтво у пошуках власної ідентичності : версія Антона Соломухи [Текст] / Л. Смирна // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки : Мистецькі обрії' 2010 / Ін-т проблем сучас. мистец. Акад. мистец. України ; наук. керівник теми і гол. наук. ред. І. Д. Безгін. — К. : ІПСМ АМУ ; КЖД «Софія», 2010. — Вип. 3 (12). — С. 343–351.
  17. Смирна Л. Постнонконформизм в украинском художественном пространстве 1990–2010-х. Концепт национального / Леся Смирная // Художня культура. Актуальні проблеми. – 2015. – № 11. – С. 242 – 258.
  18. Соловьев А. Искусство Украины 90-х (Рефлексии) [Електронний ресурс] / Александр Соловьев // Художественный журнал. — 1999. — №°28–29. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.guelman.ru/xz/362/xx28/x28015.htm>
  19. Bell D. The coming of post-industrial society: a venture in social forecasting [Text] / D. Bell. — N. Y. ; L., 1973. — P. 477.
  20. Moussienko N. Kyiv Art Space [Text] / Nataliya Moussienko; Woodrow Wilson International Center for Scholars. — W. : D. C., 2013. — 26 p.